

UCHWAŁA

Dnia 18 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Wygoda

Protokolant starszy sekretarz sądowy Mariusz Pogorzelski

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2020 r., wniosku Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej z dnia 10 listopada 2020 r. w sprawie sygn. (...) o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w T. I. M., za czyn z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., działając na podstawie art. 135 § 6 oraz art. 145 § 1a Ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz.U.2019.740 t.j. ze zm; dalej: Prawo o prokuraturze);

uchwalił

powyższego wniosku nie uwzględnić i nie zezwolić na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora I. M. za wskazany w wyżej wymienionym wniosku czyn.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 10 listopada 2020 r., Naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej wystąpił do Sądu Najwyższego o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w T. I. M. za przestępstwa polegające na tym, że:

„I. W okresie od dnia 23 września 2014 do dnia 1 maja 2018 r. w G., wykonując obowiązki prokuratora Prokuratury Rejonowej w G., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru nie dopełnił obowiązków

służbowych działając na szkodę interesu publicznego i prywatnego ustalonych osób, przy czym:

1) w dniu 23 września 2014 r., będąc powiadomiony przez Komendę Powiatową Policji w G., w ramach sprawy o sygnaturze RCS (...), o ujawnieniu zwłok P.J., pomimo istnienia okoliczności wskazujących na to, iż miał miejsce gwałtowny zgon oraz mogło dojść do przestępnego spowodowania śmierci, nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku określonego w przepisach art. 209 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 297 § 1 pkt 1 k.p.k.,

w ten sposób, iż nie udał się na miejsce ujawnienia zwłok i nie przeprowadził oględzin zwłok przy udziale biegłego z zakresu medycyny sądowej w miejscu ich znalezienia, a także nie zarządził przeprowadzenia przez Policję niepowtarzalnych czynności zmierzających do ujawnienia i zabezpieczenia śladów na miejscu zdarzenia, jak również nie zarządził zabezpieczenia zwłok i dokonania ich otwarcia celem ustalenia przyczyny śmierci oraz tego czy został popełniony czyn zabroniony i czy stanowił on przestępstwo, pomimo zaistnienia przesłanek uzasadniających niezbędność dokonania tych czynności i w ten sposób uniemożliwił dokonanie kategoriycznych ustaleń czy śmierć P. J. nastąpiła w wyniku przestępstwa, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego i prywatnego P. J.,

2) w dniu 6 października 2014 r., będąc powiadomiony przez Komendę Powiatową Policji w G.. w ramach sprawy o sygnaturze RSD (...), o ujawnieniu zwłok B. S., pomimo istnienia okoliczności wskazujących na to, iż miał miejsce gwałtowny zgon oraz mogło dojść do przestępnego spowodowania śmierci, nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku określonego w przepisach art. 209 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 297 § 1 pkt 1 k.p.k.,

w ten sposób, iż nie udał się na miejsce ujawnienia zwłok i nie przeprowadził oględzin zwłok przy udziale biegłego z zakresu medycyny sądowej w miejscu ich znalezienia, a także nie zarządził przeprowadzenia przez Policję niepowtarzalnych czynności zmierzających do ujawnienia i zabezpieczenia śladów na miejscu zdarzenia, jak również nie zarządził zabezpieczenia zwłok i dokonania ich otwarcia celem ustalenia przyczyny śmierci oraz tego czy został popełniony czyn zabroniony i czy stanowił on przestępstwo, pomimo zaistnienia przesłanek uzasadniających niezbędność dokonania tych czynności i w ten sposób uniemożliwił dokonanie

kategorycznych ustaleń czy śmierć B. S. nastąpiła w wyniku przestępstwa, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego i prywatnego B. S.,

3) w dniu 21 maja 2015 r., będąc powiadomiony przez Komendę Powiatową Policji w G., w ramach sprawy o sygnaturze RCS (...),

o ujawnieniu zwłok B. B., pomimo istnienia okoliczności wskazujących na to, iż miał miejsce gwałtowny zgon oraz mogło dojść do przestępnego spowodowania śmierci, nie dopełnił ciążącego na nim obowiązku określonego w przepisach art. 209 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 297 § 1 pkt 1 k.p.k.,

w ten sposób, iż nie udał się na miejsce ujawnienia zwłok i nie przeprowadził oględzin zwłok przy udziale biegłego z zakresu medycyny sądowej w miejscu ich znalezienia, a także nie zarządził przeprowadzenia przez Policję niepowtarzalnych czynności zmierzających do ujawnienia i zabezpieczenia śladów na miejscu zdarzenia, jak również nie zarządził zabezpieczenia zwłok i dokonania ich otwarcia celem ustalenia przyczyny śmierci oraz tego czy został popełniony czyn zabroniony i czy stanowił on przestępstwo, pomimo zaistnienia przesłanek uzasadniających niezbędność dokonania tych czynności i w ten sposób uniemożliwił dokonanie kategorycznych ustaleń czy śmierć B. B. nastąpiła w wyniku przestępstwa, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego i prywatnego B. B.,

4) w dniu 27 lutego 2015 r., będąc powiadomiony przez Komendę Powiatową Policji w G., w ramach sprawy o sygnaturze RSD (...),

o ujawnieniu zwłok R. R., pomimo istnienia okoliczności wskazujących na to, iż miał miejsce gwałtowny zgon oraz mogło dojść do przestępnego spowodowania śmierci, nie dopełnił ciążącego na nim obowiązku określonego w przepisach art. 209 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 297 § 1 pkt 1 k.p.k.,

w ten sposób, iż nie udał się na miejsce ujawnienia zwłok i nie przeprowadził oględzin zwłok przy udziale biegłego z zakresu medycyny sądowej w miejscu ich znalezienia, a także nie zarządził przeprowadzenia przez Policję niepowtarzalnych czynności zmierzających do ujawnienia i zabezpieczenia śladów na miejscu zdarzenia, jak również nie zarządził zabezpieczenia zwłok i dokonania ich otwarcia celem ustalenia przyczyny śmierci oraz tego czy został popełniony czyn zabroniony i czy stanowił on przestępstwo, pomimo zaistnienia przesłanek uzasadniających

niezbędność dokonania tych czynności i w ten sposób uniemożliwił dokonanie kategoriycznych ustaleń czy charakter śmierć R. R. nastąpiła

w wyniku przestępstwa, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego i prywatnego R. R.,

5) w dniu 31 marca 2016 r., będąc powiadomiony przez Komendę Powiatową Policji w G., w ramach sprawy o sygnaturze RSD (...),

o ujawnieniu zwłok S. O., pomimo istnienia okoliczności wskazujących na to, iż miał miejsce gwałtowny zgon oraz mogło dojść do przestępnego spowodowania śmierci, nie dopełnił ciążącego na nim obowiązku określonego w przepisach art. 209 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 297 § 1 pkt 1 k.p.k.,

w ten sposób, iż nie udał się na miejsce ujawnienia zwłok i nie przeprowadził oględzin zwłok przy udziale biegłego z zakresu medycyny sądowej w miejscu ich znalezienia, a także nie zarządził przeprowadzenia przez Policję niepowtarzalnych czynności zmierzających do ujawnienia i zabezpieczenia śladów na miejscu zdarzenia, jak również nie zarządził zabezpieczenia zwłok i dokonania ich otwarcia celem ustalenia przyczyny śmierci oraz tego czy został popełniony czyn zabroniony i czy stanowił on przestępstwo, pomimo zaistnienia przesłanek uzasadniających niezbędną dokonania tych czynności i w ten sposób uniemożliwił dokonanie kategoriycznych ustaleń czy śmierć S. O. nastąpiła w wyniku przestępstwa, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego i prywatnego S. O..

6) w dniu 13 lutego 2018 r., będąc powiadomiony przez Komendę Powiatową Policji w G., w ramach sprawy o sygnaturze RCS (...),

o ujawnieniu zwłok T. M., pomimo istnienia okoliczności wskazujących na to, iż miał miejsce gwałtowny zgon oraz mogło dojść do przestępnego spowodowania śmierci, nie dopełnił ciążącego na nim obowiązku określonego

w przepisach art. 209 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 297 § 1 pkt 1 k.p.k., w ten sposób, iż nie udał się na miejsce ujawnienia zwłok i nie przeprowadził oględzin zwłok przy udziale biegłego z zakresu medycyny sądowej w miejscu ich znalezienia, a także nie zarządził przeprowadzenia przez Policję niepowtarzalnych czynności zmierzających do ujawnienia i zabezpieczenia śladów na miejscu zdarzenia,

jak również nie zarządziła zabezpieczenia zwłok i dokonania ich otwarcia celem ustalenia przyczyny śmierci oraz tego czy został popełniony czyn zabroniony

i czy stanowił on przestępstwo, pomimo zaistnienia przesłanek uzasadniających niezbędność dokonania tych czynności i w ten sposób uniemożliwił dokonanie kategoriycznych ustaleń czy śmierć T. M. nastąpiła w wyniku przestępstwa, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego i prywatnego T. M.,

7) w dniu 1 maja 2018 r., będąc powiadomiony przez Komendę Powiatową Policji w G., w ramach sprawy o sygnaturze RCS (...),

o ujawnieniu zwłok K. N., pomimo istnienia okoliczności wskazujących na to, iż miał miejsce gwałtowny zgon oraz mogło dojść do przestępnego spowodowania śmierci, nie dopełnił ciążącego na nim obowiązku określonego w przepisach art. 209 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 297 § 1 pkt 1 k.p.k.,

w ten sposób, iż nie udał się na miejsce ujawnienia zwłok i nie przeprowadził oględzin zwłok przy udziale biegłego z zakresu medycyny sądowej w miejscu ich znalezienia, a także nie zarządził przeprowadzenia przez Policję niepowtarzalnych czynności zmierzających do ujawnienia i zabezpieczenia śladów na miejscu zdarzenia, jak również nie zarządził zabezpieczenia zwłok i dokonania ich otwarcia celem ustalenia przyczyny śmierci oraz tego czy został popełniony czyn zabroniony i czy stanowił on przestępstwo, pomimo zaistnienia przesłanek uzasadniających niezbędność dokonania tych czynności i w ten sposób uniemożliwił poczynienie kategoriycznych ustaleń czy śmierć K. N. nastąpiła w wyniku przestępstwa, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego i prywatnego K. N.”, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

W oparciu o przedłożone przez wnioskodawcę akta śledztwa sygn. PK XIV Ds (...) Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, Sąd Najwyższy uznał za uprawdopodobniony następujący stan faktyczny.

W dniu 23 grudnia 2014 r. Prokuratura Rejonowa w G. wszczęła śledztwo sygn. Ds (...) w sprawie: „doprowadzenia namową lub przez udzielenie pomocy J.S. do targnięcia się na własne życie w dniu 12 listopada 2014 r. (...) tj. o przestępstwo z art. 151 k.k.” (załącznik 1, k. 7-8),

które zostało następnie umorzone postanowieniem zatwierdzonym w dniu 13 lutego

2015 r. (załącznik 1, k. 19v).

Okoliczności wyżej wymienionej sprawy były przedmiotem doniesień medialnych z dnia 3 listopada 2018 r., wskazujących na zaniedbania

i niedopełnienie obowiązków przez prokuratorów Prokuratury Rejonowej w G., pośród których wskazano zaniechanie przeprowadzenia czynności procesowych przez prokuratora, w związku z ujawnieniem zwłok 19-letniego J. S. (k. 1). Śledztwo, o którym mowa powyżej zostało podjęte na nowo

w dniu 8 listopada 2018 r. przez Prokuraturę Rejonową [...] w T.

i zarejestrowane pod sygn. PR 2 Ds (...). (załącznik 1, k. 181).

Prokurator delegowany do Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, postanowieniem z dnia 18 lutego 2019 r. sygn. PK XIV Ds (...), wszczął śledztwo w sprawie niedopełnienia obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy publicznych, tj. prokuratorów Prokuratury Rejonowej w G., polegających na zaniechaniu czynności procesowych zmierzających do wyjaśnienia okoliczności śmierci J. S., tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. Zakresem śledztwa objęto także inne postępowania przeprowadzone przez Prokuraturę Rejonową w G.,” w przedmiocie zgonów gwałtownych” zaistniałych w okresie od 1 stycznia 2014 r. do dnia 30 września 2018 r., na terenie objętym właściwością miejscową Prokuratury Rejonowej w G., pod kątem niedopełnienia obowiązków służbowych przez prokuratorów tej jednostki polegających na zaniechaniu podjęcia i przeprowadzenia czynności procesowych w przypadkach podejrzenia przestępnego spowodowania śmierci i działania w ten sposób na szkodę interesu publicznego i prywatnego – tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. (k.90-91).

Załączone do wniosku Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej akta sygn. PK XIV Ds (...) zawierają materiały dotyczące zaistniałych według wnioskodawcy nieprawidłowości w poszczególnych postępowaniach prowadzonych przez prokuratora m.in. I. M., pełniącego wówczas funkcję prokuratora Prokuratury Rejonowej w G..

W dniu 23 września 2014 r. prokurator I. M. został powiadomiony przez Dyżurnego Komendy Powiatowej Policji w G. o ujawnieniu w miejscowości N. zwłok P. J.. Z akt postępowania sprawdzającego przeprowadzonego w tej sprawie wynika, iż zwłoki ww. 42-letniego mężczyzny leżące obok jednego ze sklepów znalezione zostały przez właścicielkę sklepu. Z treści zarejestrowanej rozmowy telefonicznej

Dyżurnego Policji z prokuratorem I. M. wynika, że prokurator został poinformowany o okolicznościach w jakich ujawniono zwłoki, jak również

o poczynionych przez Policję ustaleniach co do osoby P. J..

Z przekazanych prokuratorowi danych wynikało, iż P. J. w krytycznym dniu był wcześniej widziany przez kobietę, która znalazła zwłoki, a także przez jego brata, który oświadczył, że P. J. był w tym dniu nietrzeźwy. Prokurator po uzyskaniu informacji w tym zakresie polecił Policji przeprowadzenie czynności

w trybie art. 307 k.p.k., w tym uzyskanie od rodziny zmarłego oświadczenia, co do ewentualnej sekcji zwłok oraz podejrzenia przyczynienia się osób trzecich do śmierci P. J.. Zgodnie z poleceniem prokuratora w razie uzyskania przez Policję oświadczenia, iż „nie chcą sekcji” zwłok i nie podejrzewają, aby ktoś się przyczynił do śmierci P. J. działania na miejscu zdarzenia miały zostać ograniczone do czynności sprawdzających bez przeprowadzania oględzin zwłok. Dyżurny Policji poinformował również prokuratora o stanowisku lekarza pogotowia ratunkowego, który obecny na miejscu ujawnienia zwłok w karcie medycznych czynności ratunkowych odnotował: „Znaleziony leżący przed sklepem mężczyzna bez oznak życia”, „Śmierć nagła przyczyna nieznana” (akta główne, tom VII, k. 1364-1365). Prokurator I. M. nie udał się do miejsca ujawnienia zwłok P. J. i nie przeprowadził ich oględzin, polecając Policji wydać zwłoki rodzinie zmarłego po uzyskaniu ww. oświadczenia, iż rodzina wyklucza działanie osób trzecich i nie żąda sekcji zwłok P.J.. Postępowanie sprawdzające przeprowadzone w sprawie śmierci P. J. za sygnaturą akt Ds (...) zostało zakończone wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego penalizowanego przepisem art. 155 k.k. Brak jest w załączonej kopii akt sprawy materiałów wskazujących, iż na postanowienie to było wnoszone zażalenie (akta główne tom III, k. 564; załącznik 3, k. 34-57, k. 50).

W dniu 6 października 2014 r. w G. prokurator I. M. został powiadomiony telefonicznie przez dyżurnego Policji o zaistniałym w miejscowości B. gwałtownym zgonie B. S.. Według informacji przekazanych przez Policję zgon mężczyzny miał zaistnieć na terenie posesji należącej do M. T. (sąsiada zmarłego), któremu w krytycznym dniu B. S. miał pomagać w naprawie kombajnu. Informując prokuratora o zaistniałym zdarzeniu dyżurny przekazał ustalenia poczynione przez

funkcjonariuszy Policji obecnych na miejscu zdarzenia, według których do zgonu B. S. miało dojść na terenie garażu podczas prac związanych z naprawą maszyny rolniczej. Z informacji uzyskanych przez Policję od M. T. - bezpośredniego i jedyne go świadka zdarzenia wynika, iż B. S. wykonując prace przy kombajnie miał upaść na podłoże garażu tracąc przytomność. Pomimo akcji reanimacyjnej podjętej przez właściciela garażu, a następnie kontynuowanej przez załogę karetki pogotowia B. S. zmarł. Informując o zdarzeniu Dyżurny Policji przekazał prokuratorowi dane o stanie zwłok wskazując, iż na zwłokach widoczne jest „otarcie nosa”. Prokurator I. M. został również poinformowany o stanowisku lekarza, który wezwany na miejsce ujawnienia zwłok stwierdził zgon B. S. nie wykluczając działania osób trzecich. Uzyskawszy ww. informację prokurator I. M. polecił Dyżurnemu Policji przeprowadzenie czynności w trybie art. 308 k.p.k. w tym ewentualne przyjęcie od rodziny zmarłego oświadczenia: „Że nie chcą sekcji zwłok” oraz poczynienie ustaleń o chorobach na jakie B. S. ewentualnie cierpiał. Ponadto prokurator polecił przesłuchanie w charakterze świadka osoby „gospodarza u którego był” dodając: „i w trybie skończymy postępowanie, trudno”. Odnosząc się do stwierdzenia lekarza o niewykluczeniu udziału osób trzecich - prokurator I. M. polecił „przyjąć zawiadomienie o przestępstwie (...) i ustalić dlaczego podejrzewa spowodowanie”, dodając przy tym: „lekarza będziemy ścigać w takim razie”. Na pytanie Dyżurnego, co do ewentualnego zabezpieczenia zwłok B. S. prokurator polecił niezabezpieczanie ciała, stwierdzając: „jeżeli rodzina nie będzie chciała sekcji to absolutnie” (akta główne, tom VIII, k. 1425-1427). W materiałach postępowania jakie za sygnaturą Ds [...] przeprowadzono w sprawie śmierci B. S. znajduje się m.in. karta informacyjna wystawiona przez lekarza, który na miejscu zdarzenia stwierdził zgon ww. W karcie informacyjnej lekarz odnotował: „Rana na nasadzie nosa - możliwość upadku (...) lub działanie osób trzecich”. W aktach postępowania znajduje się także protokół czynności oględzin miejsca, którą to czynność przeprowadzili funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w G.. Z treści protokołu wynika, iż oględziny zostały przeprowadzone już po zabraniu zwłok z miejsca ich ujawnienia. Zarówno w protokole jak i w dokumentacji fotograficznej sporządzonej w trakcie oględzin udokumentowano ujawniony na posadzce ślad w postaci plamy brunatnego koloru, który to ślad: „zabezpieczono poprzez

sfotografowanie". W aktach sprawy znajduje się także protokół przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchania córki zmarłego B. S., która pomimo tego, iż nie była bezpośrednim świadkiem zdarzenia „wykluczyła udział osób trzecich przy śmierci jej ojca”. Jednocześnie córka zmarłego złożyła pisemne oświadczenie, w którym wskazała, iż: „nie życzy sobie sekcji zwłok ojca (...)”. Prokurator I. M. nie przybył na miejsce zdarzenia i nie przeprowadził oględzin zwłok B. S. w miejscu ich ujawnienia. Ponadto prokurator polecił odstąpić Policji od zabezpieczenia zwłok (noszących ślady urazów głowy) i tym samym odstąpił od zarządzenia badań sekcyjnych dla ustalenia przyczyny zgonu i mechanizmu śmierci oraz ewentualnego spowodowania lub przyczynienia się do śmierci ww. przez osoby trzecie. Postępowanie przeprowadzone w sprawie śmierci B. S., zostało zakończone wydaniem postanowienia o umorzeniu śledztwa prowadzonego w trybie art. 308 k.p.k. wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego wskazanego w dyspozycji przepisu art. 155 k.k., które uprawomocniło się z dniem 5 listopada 2014 r. Brak jest w załączonej kopii akt sprawy materiałów wskazujących, iż na postanowienie to było wnoszone zażalenie (akta główne, tom III, k. 585; załącznik 3, k. 60-100, k.90 notatka I. M.).

W dniu 21 maja 2015 r. prokurator I. M. został powiadomiony telefonicznie przez Dyżurnego Komendy Powiatowej Policji w G. o ujawnieniu w tym dniu zwłok B. B..

W przekazanej informacji dyżurny wskazał, iż zwłoki kobiety zostały znalezione w mieszkaniu w G., gdzie ujawnił je mąż zmarłej, który z uwagi na zamknięte drzwi wejściowe przedostał się do mieszkania przez okno jednego z pomieszczeń po wcześniejszym stłuczeniu szyby. Po wejściu do mieszkania mąż denatki zauważył B. B. wiszącą na sznurze przymocowanym do zawiasu drzwi do pokoju. Z przekazanej prokuratorowi informacji wynikało ponadto, iż wezwany na miejsce zdarzenia lekarz wystawił kartę informacyjną w której odnotował: „Stwierdzono zgon. Nie mogę wykluczyć udziału osób trzecich”. Poinformowany o stanowisku lekarza prokurator I. M. polecił przyjęcie zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchanie lekarza, stwierdzając przy tym: „Trzeba przyjąć od niego zawiadomienie o przestępstwie. Jak jest taki mądry to niech w takim razie coś wymyśli a jak nie to niech w takim razie zabezpiecza zwłoki do sekcji

administracyjnej” (akta główne, tom VII, k. 1323-1325). Z materiałów postępowania sprawdzającego jakie przeprowadzono za sygnaturą PR Ds (...) wynika, iż w toku postępowania nie przyjęto zawiadomienia o przestępstwie od lekarza jak również od żadnej innej osoby. W materiałach tych znajduje się ponadto notatka urzędowa sporządzona przez funkcjonariusza Komendy Powiatowej Policji w G. dokumentująca rozpytanie lekarza, który wystawił kartę informacyjną stwierdzając zgon B. B.. Lekarz zapytany o to „na jakiej podstawie nie wyklucza działania osób trzecich?” - oświadczył, że po przybyciu na miejsce zgonu zastał zmarłą na łóżku, posiadała ona widoczną na szyi bruzdę wisielczą, jednak nie wyklucza działania osób trzecich, ponieważ doszło do nagłego zgonu. Jak dodał: „nie jest on lekarzem medycyny sądowej aby móc jednoznacznie wypowiedzieć się w danej chwili o przyczynie tego zgonu. Nie ma on wiedzy na temat jaki stan zdrowia wcześniej posiadała zmarła kobieta. Nie znał jej osobiście” (załącznik 3, k. 163). Prokurator I. M. nie przeprowadził oględzin zwłok w miejscu ich ujawnienia, nie wydał również polecenia zabezpieczenia ich do badań sekcyjnych. Postępowanie sprawdzające jakie przeprowadzono w przedmiocie nagłego zgonu B. B. zostało zakończone wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego opisanego w dyspozycji przepisu art. 151 k.k. które uprawomocniło się z dniem 11 czerwca 2015 r. Brak jest w załączonej kopii akt sprawy materiałów wskazujących, iż na postanowienie to było wnoszone przez uprawnione podmioty zażalenie (załącznik 3, k. 159-192).

W dniu 27 lutego 2016 r. prokurator I. M. został powiadomiony przez Dyżurnego Policji o ujawnieniu w jednym z mieszkań

w G. zwłok 40-letniego R. R.. Według danych przekazanych prokuratorowi R.R. zamieszkiwał samotnie w mieszkaniu znajdującym się na drugim piętrze budynku wielorodzinnego. Zwłoki mężczyzny znalazła jego siostra, która zaniepokojona nieobecnością brata otworzyła drzwi wejściowe mieszkania przy użyciu posiadanych do tego mieszkania kluczy. Informując o zdarzeniu dyżurny przekazał prokuratorowi stanowisko lekarza,

który stwierdzając zgon R.R. nie wykluczył udziału osób trzecich odnotowując to w karcie informacyjnej. Poinformowany o stanowisku lekarza prokurator I. M. polecił Policji przeprowadzić jego przesłuchanie wskazując, iż:

„natychmiast ma się stawić i złożyć zawiadomienie o przestępstwie (...) trzeba zacząć od lekarza. (...) na jakiej podstawie stwierdza: nie wyklucza udziału osób trzecich. (...) przez durnego lekarza trzeba zrobić 308 żeby się potem nikt nie czepiał. (...) Jak zaczyna się 308 to powinna być sekcja w tym momencie” (akta główne, tom VIII, k. 1418-1424). Z materiałów zgromadzonych w toku postępowania sprawdzającego o sygnaturze PR Ds (...) wynika, iż miejsce ujawnienia zwłok poddane zostało oględzinom procesowym przeprowadzonym przez funkcjonariuszy Policji bez udziału prokuratora. W treści protokołu opisano wygląd i pozycję/ułożenie zwłok R. R. utrwalając je w dokumentacji fotograficznej. W protokole odnotowano: „widoczne zmiany w postaci intensywnych zasinień końcówek palców oraz warg a także „biały nalot” na języku”. Zwłoki pozostawały w nienaturalnej pozycji na podłodze obok łóżka. Z treści datowanej na dzień 27 lutego 2016 r. notatki urzędowej sporządzonej przez funkcjonariusza Komendy Powiatowej Policji w G. dokumentującej czynność rozpylania lekarza, jak również z treści protokołu przesłuchania tego lekarza

w charakterze świadka wynika, iż lekarz na podstawie wykonanych oględzin zewnętrznych nie był w stanie stwierdzić co było przyczyną zgonu dodając: „tym samym nie mogę wykluczyć udziału osób trzecich. Ja nie rozbraiałem tych zwłok

i nie widziałem przez to żadnych obrażeń zewnętrznych” (załącznik 3, k. 320v). Prokurator I. M., nie polecił zabezpieczenia zwłok do badań sekcyjnych. Postępowanie przeprowadzone w sprawie śmierci R. R. zostało zakończone wydaniem postanowienia o umorzeniu śledztwa prowadzonego w trybie art. 308 k.p.k. wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego opisanego w dyspozycji przepisu art. 155 k.k., które uprawomocniło się 21 marca 2016 r. Brak jest w załączonej kopii akt sprawy materiałów wskazujących, iż na postanowienie to było wnoszone zażalenie (załącznik 3, k. 290-344).

W dniu 31 marca 2016 r. prokurator I. M. został poinformowany przez Dyżurnego Komendy Powiatowej Policji w G.. o ujawnieniu w K. zwłok S. O.. Zwłoki ww. kobiety zostały znalezione w jej mieszkaniu po wyłamaniu przez funkcjonariuszy Straży Pożarnej zamka w drzwiach wejściowych do znajdującego się na pierwszym piętrze mieszkania S.O.. Z informacji przekazanych prokuratorowi przez Dyżurnego Policji wynikało, iż zwłoki zostały znalezione w związku ze

zgłoszeniem pożaru w lokalu, w którym zamieszkiwała S. O.. Ciało S. O. z osmolonymi dłońmi i twarzą znaleziono na podłodze w zadymionym pomieszczeniu, zaś wezwany na miejsce zdarzenia lekarz z załogi karetki pogotowia stwierdził zgon kobiety, nie potrafiąc się wypowiedzieć co do przyczyny zgonu, czy doszło do niego w wyniku zaccadzenia czy też wcześniej (akta główne, tom VII, k. 1393-1398). Zgodnie z poleceniem prokuratora I.M. funkcjonariusze Policji przeprowadzili czynności śledcze w trybie art. 308 k.p.k. dokonując oględzin miejsca ujawnienia zwłok po tym jak zwłoki S. O. zostały wyniesione przez załogę Straży Pożarnej. Prokurator I. M. polecił wydać zwłoki zmarłej. Zwłoki S. O. zostały wydane jej wnuczce, która pomimo, iż nie była świadkiem zdarzenia, będąc przesłuchana w toku postępowania o sygnaturze PR Ds (...) przeprowadzonego w sprawie śmierci ww. zeznała: „wykluczam udział osób trzecich przy śmierci mojej babci. Nie żądam sekcji zwłok” (załącznik 3, k. 357). Przeprowadzone w trybie art. 308 k.p.k. postępowanie zostało zakończone wydaniem postanowienia o umorzeniu śledztwa wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego opisanego w dyspozycji przepisu art. 155 k.k. pomimo,

 iż w sprawie nie dokonano kategoriycznych ustaleń co do czasu zgonu oraz mechanizmu śmierci i okoliczności, w których do niej doszło. Brak jest w załączonej kopii akt sprawy materiałów wskazujących, iż na postanowienie to było wnoszone zażalenie (załącznik 3, k. 346-382).

W dniu 13 lutego 2018 r. prokurator I.M. został poinformowany przez Dyżurnego Komendy Powiatowej Policji w G. o zaistniałym w tym dniu, w miejscowości B. zgonie T. M., którego zwłoki ujawniono na terenie posesji sąsiadującej z miejscem zamieszkania denata. Przekazując informację o zaistniałym zgonie Dyżurny Policji poinformował również prokuratora o poczynionych przez Policję ustaleniach co do okoliczności zaistniałego zgonu. Według danych przekazanych prokuratorowi T. M. w krytycznym dniu miał razem ze swoim sąsiadem spożywać alkohol

 w pomieszczeniu garażowym. Po wypiciu alkoholu mężczyźni mieli się rozejść, jednak jak się okazało T. M. pozostał w garażu sąsiada, gdzie nieżyjącego już znalazł go jego syn. Po wezwaniu na miejsce zdarzenia karetki pogotowia ratownik medyczny miał oświadczyć o zgonie mężczyzny. Dyżurny poinformował

również, iż z uwagi konieczne jest stwierdzenie zgonu przez lekarza, który jednak przyjedzie tam z opóźnieniem wynikającym z konieczności przyjęcia pacjentów. Prokurator został także poinformowany o widocznym urazie na głowie denata. Niezależnie od ww. okoliczności prokurator I. M. polecił Policji przeprowadzenie czynności sprawdzających poprzez przesłuchanie „kogoś

z rodziny, że nadużywał alkoholu” oraz ewentualnego uzyskania od rodziny zmarłego oświadczenia o tym „że nie chce sekcji” - stwierdzając przy tym: „żeby nie było, że nic nie robiliśmy i tyle”. Na pytanie Dyżurnego co do dalszego postępowania ze zwłokami prokurator I. M. odpowiedział, że po przeprowadzeniu tych czynności zwłoki należy wydać rodzinie (akta główne, tom VIII, k. 1587-1590). Prokurator I. M. nie udał się na miejsce zdarzenia i nie przeprowadził oględzin zwłok w miejscu ich ujawnienia. Prokurator nie polecił także przeprowadzenia takiej czynności przez Policję, jak również zabezpieczenia zwłok do dalszych badań sekcyjnych. W materiałach postępowania sprawdzającego przeprowadzonego za sygnaturą PR Ds (...) znajduje się protokół przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchania w charakterze osoby zawiadamiającej żony zmarłego T. M.. Z treści protokołu ww. czynności procesowej wynika, iż T. M. nie leczył się na przewlekłe choroby. Ponadto w złożonym pisemnym oświadczeniu żona zmarłego wniosła „o zaniechanie przeprowadzenia sekcji zwłok i wydanie ciała rodzinie”. W aktach postępowania sprawdzającego przeprowadzonego w sprawie śmierci T. M. brak jest jakiegokolwiek dokumentu wystawionego przez lekarza, w którym zawarte byłoby stwierdzenie zgonu i ewentualne wskazanie przyczyny śmierci. Postępowanie to zostało zakończone wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa o czyn z art. 155 k.k. wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego, które uprawomocniło się 7 marca 2018 r. Brak jest w załączonej kopii akt sprawy materiałów wskazujących, iż na postanowienie to było wnoszone zażalenie (załącznik 3, k. 610-647).

W dniu 1 maja 2018 r. prokurator I. M. został powiadomiony przez Dyżurnego Policji o ujawnionym w miejscowości S. zgonie K. N., którego zwłoki zostały w tym dniu znalezione w pomieszczeniu gospodarczym punktu skupu szkła, gdzie K. N., jako osoba bezdomna często spędzał noc jak również otrzymywał posiłki. W dniu 1 maja 2018 r. zamieszkujący w sąsiednich pomieszczeniach

pracownicy skupu szkła znaleźli zwłoki K. N. znajdujące się na łóżku i odwrócone twarzą w dół. Wezwany na miejsce lekarz karetki pogotowia stwierdził zgon z nieznanej przyczyny nie wypowiadając się jednak co do ewentualnego udziału osób trzecich. Poinformowany o ww. okolicznościach prokurator I. M. polecił Policji wydać zwłoki bratu K. N. (akta główne, tom VIII, k. 1591-1594). Prokurator I. M. nie udał się na miejsce ujawnienia zwłok i nie przeprowadził ich oględzin. Nie polecił również ich procesowego zabezpieczenia celem przeprowadzenia badań sekcyjnych. Postępowanie przeprowadzone za sygnaturą akt PR Ds (...) w sprawie nagłego zgonu K. N. zostało zakończone wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego penalizowanego przepisem art. 155 k.k. które uprawomocniło się 30 maja 2018 r. Brak jest w załączonej kopii akt sprawy materiałów wskazujących, iż na postanowienie to było wnoszone zażalenie (załącznik 3, k. 677-705).

Wezwany przez Sąd Najwyższy w trybie art. 135 § 6 Prawa o prokuraturze do złożenia pisemnego oświadczenia odnoszącego się do przedmiotowego wniosku Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, prokurator I. M. w piśmie z dnia 16 grudnia 2020 r. stwierdził, iż: „już pobieżna, wstępna analiza wniosku (...) wskazuje na jego bezzasadność”, zaznaczając, że do momentu zapoznania się z aktami sprawy nie jest „w stanie w sposób kompleksowy i należyty przedstawić swojego stanowiska”.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Analizę wniosku oskarżyciela publicznego – Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej i przedłożonych przez niego dowodów należy rozpocząć od przypomnienia, że w ramach postępowania zainicjowanego wnioskiem o wyrażenie zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej zadaniem sądu dyscyplinarnego jest weryfikacja przedstawionego przez wnioskodawcę materiału dowodowego w celu sprawdzenia czy zachodzi wynikająca z art. 135 § 5 Prawo o prokuraturze przesłanka uchylenia immunitetu prokuratorskiego a, jaką jest dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, która jest warunkiem sporządzenia postanowienia o przedstawieniu zarzutów (por. *mutatis mutandis* uchwała Sądu Najwyższego z 18 lipca 2016 r. sygn. akt SNO 29/16).

Sąd Dyscyplinarny rozpoznając wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej ocenia, czy przedłożony przez wnioskodawcę materiał dowodowy uprawdopodabnia w sposób dostateczny fakt popełnienia nie jakiegokolwiek, ale konkretnego wskazanego we wniosku oskarżycieli przestępstwa. Na sądzie dyscyplinarnym spoczywa obowiązek oceny czy przedłożone przez wnioskodawcę dowody uprawdopodobniają, nie tylko realizację znamion przedmiotowych czynu zabronionego przez wskazanego we wniosku o uchylenie immunitetu prokuratora, ale także czy potwierdzają one

w sposób dostateczny wskazaną we wniosku stronę podmiotową przestępstwa jakiego miał wg oskarżyciela dopuścić się prokurator np. umyślność lub nieumyślność czynu będącego przedmiotem śledztwa, rodzaj zamiaru z jakim miał działać prokurator, itd. Oznacza to, iż sąd dyscyplinarny rozpoznając wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora porusza się w granicach wyznaczonych treścią wniosku oskarżyciela (vide art. 135 § 6 zdanie pierwsze, Prawa o prokuraturze) i w razie ustalenia, iż przedłożony przez wnioskodawcę materiał dowodowy nie uprawdopodabnia w sposób dostateczny podejrzenia popełnienia przez prokuratora przestępstwa w kształcie opisanym we wniosku sąd, nie może wyrazić zgody na uchylenie immunitetu. Sąd dyscyplinarny rozstrzygając w przedmiocie wniosku o wyrażenie zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej może zezwolić albo odmówić zezwolenia na przedstawienie przez oskarżyciela osobie chronionej immunitetem zarzutów w kształcie wskazanym we wniosku. Sąd nie może jednak zastępować wnioskodawcy w sformułowaniu wniosku w szczególności, nie jest uprawniony do tego, aby w sytuacji, w której wniosek dotyczy wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora za jeden czyn zabroniony rozstrzygnąć w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora za więcej niż jedno przestępstwo.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawca – oskarżyciel publiczny skierował do Sądu Najwyższego wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie prokuratora I. M. za umyślne (jedno) przestępstwo urzędnicze zrealizowane w ramach” wykonania z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu”, polegającego na

niedopełnieniu obowiązków służbowych prokuratora, wynikających z art. 209 § 2 i 3 k.p.k. oraz art. 297 § 1 pkt k.p.k.,

a polegających na bezpodstawnym odstępianiu od przeprowadzenia oględzin siedmiu zmarłych w okresie od 23 września 2014 r. do 1 maja 2018 r. osób, co stanowiło działanie na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego zmarłych.

W świetle zgromadzonego w toku dotychczasowego śledztwa materiału dowodowego oraz charakteru „zachowań” jakie według wnioskodawcy składają się na czyn ciągły, którego popełnienie zamierza zarzucić prokuratorowi I. M., Sąd Najwyższy stwierdza, iż nie jest możliwym zaakceptowanie wskazanej we wniosku oskarżyciela koncepcji iż zachowania prokuratora I. M. opisane we wniosku należy potraktować jako czyn ciągły w rozumieniu art. 12 § 1 k.k. Art. 12 § 1 k.k. stanowi wszak, iż za czyn ciągły uznaje się: „Dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru ”(zaznaczenie sądu).

Zgodnie z orzecnictwem Sądu Najwyższego, które Sąd rozpoznający niniejszy wniosek w pełni aprobuje „Z góry powzięty zamiar, w rozumieniu art. 12 k.k. musi być interpretowany w świetle art. 9 § 1 k.k., co oznacza, że sprawca musi sobie uświadamiać w sposób konkretny owe przyszłe zachowania, które mają stanowić czyn ciągły, przynajmniej w tych elementach, które mają znaczenie dla przyjęcia realizacji znamion danego typu czynu” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r. sygn. akt IV KK 8/14, LEX nr 1471137).

– „Przepis art. 12 k.k. dotyczy bowiem wyłącznie tych sytuacji, w których sprawca uświadamia sobie w sposób konkretny przyszłe zachowania i zamierza je wszystkie realizować przed przystąpieniem do działania albo co najmniej w chwili podjęcia pierwszego zachowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2017 r. sygn. akt IV KK 182/17, LEX nr 2420333).

- „konstrukcja czynu ciągłego znajduje zastosowanie wyłącznie do zachowań objętych umyślnością, a więc popełnionych przez sprawcę działającego z zamiarem bezpośrednim (dolus directus) lub z zamiarem wynikowym (dolus eventualis). Zamiar sprawcy musi istnieć w kształcie obejmującym wszystkie zachowania

składające się na czyn ciągły albo przed przystąpieniem do działania, albo co najmniej w chwili podjęcia pierwszego zachowania składającego się na ciąg.

W przypadku czynu ciągłego sprawca realizuje bowiem przestępczy zamiar w kolejnych odsłonach, czy też "na raty", jak to określa uzasadnienie projektu Kodeksu karnego. Innymi słowy "z góry powzięty zamiar" oznacza zamiar, który już w chwili jego powzięcia odnosi się do zindywidualizowanych, przynajmniej w ogólnych zarysach zachowań oraz obejmuje wszystkie te zachowania, które składają się na czyn ciągły (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2006 r. V KK 271/05, LEX nr 181326).

W świetle zgromadzonego dotychczas materiału dowodowego, nie sposób zaakceptować stanowiska wnioskodawcy, iż prokurator I. M. odstępując od przeprowadzenia oględzin zwłok zmarłych w dniach: 23 września 2014 r. P. J., 6 października 2014 r. B. S., 21 maja 2015 r. B. B., w dniu 27 lutego 2015 r. R. R., 31 marca 2016 r. S. O., dniu 13 lutego 2018 r. T. M., 1 maja 2018 r. K. N.; działał w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, tj. obejmował swoim zamiarem już w chwili realizacji w dniu 23 września 2014 r. pierwszego z zachowań wskazanych we wniosku prokuratora, zaniechania przeprowadzenia oględzin i zarządzenia badań sądowo-lekarskich zwłok wyżej wymienionych pozostałych zmarłych którzy przecież w dniu 23 września 2014 r. żyli, i o których istnieniu I. M. zapewne do momentu poinformowania go o ich zgonie w ogóle nie wiedział.

W ocenie Sądu Najwyższego rozpoznającego przedmiotowy wniosek, jego autor pomylił z góry powzięty zamiar z serią „takich samych” zamiarów. Przypomnieć w tym miejscu należy orzecznictwo Sądu Najwyższego, z którym Sąd w niniejszym składzie w pełni się zgadza, że „Nie spełnia kryteriów czynu ciągłego przypadek, w którym poszczególne zachowania sprawcy nie zostały objęte jednym, z góry powziętym zamiarem, lecz zostały dokonane z identycznym zamiarem, takim samym w odniesieniu do każdego zachowania, lecz nieistniejącym z góry, a pojawiającym się sukcesywnie przy podejmowaniu każdego kolejnego zachowania” (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1999 r. IV KKN 28/99, cyt. za M. Królikowski i R. Zawłocki. Kodeks Karny - część ogólna. Tom I. Warszawa 2015, s. 342, nb. 28; podobnie uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r. sygn. akt I KZP 29/01, LEX nr 49486, w której czytamy:

„»Ciąg przestępstw« określony w art. 91 k.k. charakteryzuje się z kolei tym, że składają się nań powtarzające się czyny zabronione (...) a każdy z nich zrealizowany jest w wyniku na nowo powziętego zamiaru przy wykorzystaniu każdej nadarzającej się okazji”.

- „Nawet gdy wszystkie zachowania sprawcy zostały zrealizowane z takim samym zamiarem, ale nie był on podjęty z góry, to nie spełnia on kryteriów czynu ciągłego” (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2013 r. sygn. WA 10/13, LEX nr 1347915).

Sąd Najwyższy stwierdza również, iż uwadze wnioskodawcy uszedł zapewne ten fragment przepisu art. 12 § 1 in fine k.k., który stanowi, że: „jeżeli przedmiotem zamachu jest dobro osobiste, warunkiem uznania wielości zachowań za jeden czyn zabroniony jest tożsamość pokrzywdzonego”. Z brzmienia tego przepisu wynika jednoznacznie, iż każde zachowanie składające się na czyn ciągły, którego przedmiotem zamachu było dobro osobiste „musi być zatem skierowane przeciwko dobru osobistemu tej samej osoby (osób), innymi słowy, muszą one godzić w tożsamy podmiot” (M. Królikowski, R. Zawłocki. Kodeks Karny. Komentarz art. 1-31. Tom I, Warszawa 2015, s. 343 nb. 34).

Z treści wniosku Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej jednoznacznie wynika, że w jego ocenie prokurator I. M. swoim zaniechaniem przeprowadzenia oględzin zwłok i zarządzenia ich badań sądowo-lekarskich, działał na szkodę interesu prywatnego zmarłych: P. J., B. B., S. O., T. M., K. N.. Zgodnie ze stanowiskiem doktryny „interes prywatny to interes jednostki prywatnej, interes indywidualny” (ibidem str. 172 nb. 45).

Ów „interes prywatny” w realiach niniejszej sprawy sprowadza się do konieczności respektowania przez państwo, a więc jego funkcjonariuszy prawa do ochrony życia w znaczeniu proceduralnym rozumianego jako obowiązek organów państwa przeprowadzenia rzetelnego postępowania przygotowawczego w sprawie przestępczego spowodowania śmierci pokrzywdzonego (por. Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Tom I. Komentarz. red. L. Garlicki. Warszawa 2010. s.84-89 i cyt. tam orzecznictwo ETPC), a więc jest on tożsamy

z dobrem osobistym w rozumieniu art. 38 Konstytucji RP (zob. red. P. Tuleja. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Warszawa 2019. nb. 2.2, str.

133 i art.12 § 1 k.k., takim jak życie ludzkie (zob. Kodeks karny - część ogólna Komentarz. Tom I red. W. Wrobel i A. Zoll. Warszawa 2016. str.237-238 nb. 31 i cyt. tam orzecznictwo).

Konsekwentnie zatem każde z zachowań składających się według wnioskodawcy na czyn ciągły I. M. uznać należało za ewentualnie wymierzone w dobra osobiste różnych osób (nie zmarłych jak wskazano we wniosku, ale osób, o których mowa w art. 52 § 1 k.p.k.). Ta okoliczność - brak „tożsamości pokrzywdzonego” zachowaniami I. M. - wyłącza zatem możliwość potraktowania ich jako elementów tego samego czynu ciągłego w rozumieniu art. 12§ 1 k.k. (zob. M. Dąbrowska-Kardas i P. Kardas. Czyn ciągły i ciąg przestępstw. Zakamycze 1999. str.47-53 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 1977 sygn. IV KR 157/77 Lex 19344).

Ze wskazanych powyżej powodów Sąd Najwyższy uchwalił jak w sentencji

.